

СУСТРАЭЧА

НЕЗАБЫЊАЕ

КОЖНЫ ГОД 3 ліпеня адзначаецца, як дата вызвалення часцямі Савецкай Арміі горада Мінска ад фашысцкіх захопнікаў. Прайшло 24 гады з таго часу, як на беларускую зямлю прыйшло вызваленне. Крывавыя фашысцкія акупанты былі змечены з нашай зямлі. Радасна сустракалі працоўныя раёна доблесных сыноў, воінаў Узброеных Сіл СССР. Пайсёдня адбываліся сустрэчы воінаў з партызанамі. Аб адной такой сустрэчы ў г. п. Чырвоная Слабада і расказваецца ў змешчаным намі ўрыўку з кнігі С. Мальцава «Калі небяспека побач». Дарчы, 7 ліпеня ў г. п. Чырвоная Слабада сустрэнуцца ветэраны баёў за вызваленне раёна ад фашысцкай чумы.

НА ЗЫХОДЗЕ чэрвень 1944 г. Тры гады назад у гэты самы час вораг грознай хмарай рухаўся па нашай зямлі. Тры гады над беларускай зямлёй вісела чорная ноч фашысцкай акупацыі.

А сёння?

Дзень 24 чэрвеня быў сонечным і цёплым. Ціха, ні адзін лісток не варухнецца на дрэвах. На лясной паляне выстраілася брыгада. Роўна два гады таму назад быў арганізаваны атрад, які з гэтым вырас у брыгаду. Перад партызанамі выступіў выконваючы абавязкі камісара брыгады Сцяпан Мікалайвіч Юшко. Ён коратка расказаў аб баявым шляху брыгады, яе росце і ўзбраенні, успомніў загінуўшых.

...Па няпоўным даным, спушчана пад адкос 93 варожых эшалонаў,

у тым ліку два поўнаасцю знішчаны. Выведзена са строю 82 паравозы, пашкоджана 11, разбіта вагонаў, платформ, цыстэрн — 696. Падарвана 2472 чыгуначных рэльсаў, узарвана 8 чыгуначных мастоў, знішчана 90 мастоў на шасейных і грунтовых дарогах, 8 танкаў, 2 бронемашыны і 167 аўтамашын. Разбіта 26 гарнізонаў праціўніка, 13 карных атрадаў. Затоплены 2 параходы. Арганізавана 216 засад. Раззганана 35 нямецкіх валасных упраў. Парвана звыш 125 кіламетраў тэлефонна-тэлеграфных ліній сувязі. Выведзена са строю 17 розных прадпрыемстваў, многа пушак, мінамётаў, кулямётаў і т. п. Забіта, паранена і ўзята ў палон каля пяці тысяч варожых салдат і афіцэраў. Выведзена з фашысцкага палону 28324 савец-

кіх грамадзян. Узята многа трафёў...

— Настаў час вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, — гаварыў С. М. Юшко. — Немцы адступаюць. Цяпер мы павінны ўзмацніць удар па ворагу, дапамагчы Чырвонай Арміі канчаткова ачысціць савецкую зямлю ад фашыстаў, абараніць насельніцтва ад знішчэння, не даць гітлераўцам магчымасці ператварыць наш край у зону пустыні.

Затым выступіў памочнік камісара брыгады па камсамолу Эдуард Маслюўскі і некаторыя другія партызаны. З прывітаннямі выступілі ад 32-й партызанскай брыгады імя М. І. Калініна камісар гэтай брыгады Алесь Захаравіч Драбеня, ад падпольнага райкома камсамолу Мікалай Ільіч Бурмака і ад падпольнага райкома партыі і працоўных раёна Міхаіл Раманавіч Кастрыцкі.

А кананада на ўсходзе грывела ўсё мацней і мацней, фронт набліжаўся. Мы ўзмацнілі ўдары па ворагу.

Брыгада завязала баі ў раёне вёсак Старчыцы, Замгілле, Веска з адступаючымі нямецкімі часцямі.

Захопілі ў палон больш ста пяцідзесяці салдат і афіцэраў праціўніка. Раней мы па гэтулькі ў палон не бралі. Адчувалася, што немцы пад ударамі Чырвонай Арміі ўжо дэмаралізаваны, страцілі веру ў свае сілы.

Пад вечар 30 чэрвеня 1944 года прыбыў сувязны ад групы разведчыкаў і паведамліў, што ў Чырвоную Слабаду ўвайшлі нашы танкі, што разведчыкі ўжо сустраліся з танкістамі. Якая гэта была радасць.

На словах цяжка перадаць яе. Тры гады знаходзіцца ў глыбокім тыле ворага і чуць аб дзейнасці Чырвонай Арміі толькі па радыё ці чытаць гэта ў зводках Савінфармбюро, а зараз сустрэцца і ўбачыць сваімі вачыма яе байцоў і камандзіраў.

Я загадаў сядлаць каней. Праз некалькі хвілін атрад ехаў па дарозе на Чырвоную Слабаду. Толькі пачало змяркацца, як мы ўступілі ў гарадскі пасёлак. У цэнтры яго танкі выбіралі зручныя пазіцыі. Танкісты, убачыўшы нас, выйшлі з машын. Я саскочыў з каня. На вачах з'явіліся слёзы. Партызаны і танкісты абдымаліся, цалаваліся і крычалі «ура!».

Непрыкметна пад'ехала легкая машына. Афіцэр, вітаючыся са мною, прадставіўся. Гэта быў камандзір 19-й танкавай брыгады падпалкоўнік Ершоў. Крыху вышэй сярэдняга росту, падцягнуты, з добрай ваеннай выпраўкай. Ершоў выглядаў даволі маладым. З падтанкіскага шлёма выбіваліся светлыя валасы. Приветная ўс-

мешка на твары гаварыла аб дабрадушным характары гэтага чалавека.

— Чым магу служыць, таварыш падпалкоўнік? — спытаў яго.

— Мне б хацелася, каб вы дапамаглі размясціць брыгаду, мясцовасць жа вы добра ведаеце, — адказаў Ершоў.

Я даручыў камісару атрада паказаць месцы, дзе можна было б размясціць батальён з улікам магчымай абароны на выпадку нападу на праціўніка.

Падпалкоўнік спытаў, як хутчэй навесці пераправу праз рэку Визна і Волка ў раёне вёскі Лютовічы. Гэта задача павінна быць вырашана за адну ноч, таму што раніцай меркавалася далейшае наступленне. Я запэўніў, што да раніцы масты будуць гатовы. Акрамя таго, я ўзяў на сябе абавязак весці разведку праціўніка, размясціўшыся з атрадам на тры кіламетры заходней Чырвонай Слабоды, у вёсцы Ябланава.

Для арганізацыі будаўніцтва маста праз раку Визна было астаўлена аддзяленне партызан пад кіраўніцтвам Міхаіла Аношкі. Для будаўніцтва маста ў раёне Лютовіч паслалі ўзвод, якім камандаваў Мікалай Качан. Разведчыкі выехалі ў розныя напрамкі. Атрад размясціўся ў Ябланава і на ўскрайку леса ў раёне гэтай вёскі.

[Заканчэнне на 4-й стар.].